

'Milieukeur ja, maar niet alles tegelijk'

"Je neemt meer risico. Als het misgaat, heb je pech." John van den Broek is duidelijk. Hij is aan de slag gegaan met Milieukeur, want er is geen andere weg, maar bedrijven zullen het economisch wel moeten kunnen opbrengen. "Anders heeft straks niemand nog Milieukeur."

DOOR STAN VERSTEGEN

Na een jaar ervaring met Milieukeur toont John van den Broek van Broflow in Haarsteeg zich positief over het telen van zijn 35 hectare bleekselderij en 5 hectare ijsbergsla volgens Milieukeur. Hij plaatste gps op twee trekkers en kocht een Kuhn-kunstmeststrooier die hij koppelt aan de gps van de trekker. Voor hij kunstmest strooit of spuitwerkzaamheden verricht, legt hij eerst de oppervlakte van het betreffende (deel van een) perceel met gps vast. Dat betekent dat de kunstmestbak of tank aan het einde van de behandelde oppervlakte daadwerkelijk leeg is.

Hierdoor en door een andere samenstelling van de NP meststof bespaarde hij in 2017 zo'n 5.000 kilo kunstmest. "Dat betekent ook minder transportkosten vanaf de groothandel naar ons bedrijf en binnen ons bedrijf naar de verschillende percelen", stelt Van den Broek vast.

Ook werkt hij nu met 05- of 06-doppen in plaats van 04- en 05-doppen op zijn spuitmachine met luchtondersteuning. Hierdoor realiseert hij 90% driftreductie met dezelfde rijsnelheid als voorheen. Het effect op onkruiden is met deze aanpak een stuk beter. Een volgende stap is percelen met gps volledig in kaart brengen en daar weer opvolgend kan op basis van die kaarten gewerkt gaan worden met taakkaarten en plaatsspecifieke toepassingen. "Maar alles op zijn tijd", klinkt het nuchter.

Realiteitszin in acht houden

Tegelijkertijd is Van den Broek terughoudend. Om niet in zeven sloten tegelijk te lopen, koos hij om te beginnen voor het vergaren van pluspunten op gebied van bemesting en gewasbescherming. In het verleden verliep de gewasbescherming bijvoorbeeld volgens een vast, wekelijks spuitschema. Nu komt hij ook wekelijks in zijn gewas, maar dan lopend om waarnemingen te doen. Vervolgens maakt hij de afweging wat te doen en als er iets moet gebeuren, wordt bekeken wat er (nog) aan mogelijkheden zijn. "Je bent veel bewuster bezig, omdat je sneller aan de grenzen van inzet

van middelen zit, want je moet lagere doseringen gebruiken en je mag sommige middelen maar een beperkt aantal keren inzetten. Los van Milieukeur zijn er ook nog eisen aan het maximaal aantal residuen. Dat alles betekent wel dat je meer risico's loopt. Dat geeft niet zolang het goed gaat, maar als het mis gaat, draai jij ervoor op. Je mag het economische plaatje daarom niet uit het oog verliezen, net zomin als je afnemers. We moeten wel gewoon onze leveringsafspraken kunnen nakomen."

Keuze voor Milieukeur

Milieukeur geeft Van den Broek een dubbel gevoel. "Aan de ene kant ben ik wel sceptisch en vind ik bepaalde maatregelen zoals het hangen van broedkasten voor vogels wat ver gezocht. Sommige zaken zijn ook tegenstrijdig, Milieukeur wil de flora en fauna bevorderen, maar voor BRC moeten we al het (on)gedierte juist buiten de deuren van onze verpakkingshal zien te houden.

FOTO: FOTOPERSBURO BERT JANSEN

FOTO: BROFLOW

Het aantal gewassen is bij Broflow door de jaren heen gekrompen tot één hoofdteelt en een bijteelt. Als bleekselderij niet zo'n lange groeiperiode nodig had, was het er waarschijnlijk nog maar één.

Aan de andere kant is het goed om in een vroeg stadium in te spelen op iets wat er ontegenzeggelijk aan zit te komen, niet alleen voor onze bedrijfsvoering, maar ook voor de uitstraling van ons bedrijf en heel de sector. We kunnen beter meedenken dan het afkijken. Hoewel ik wel vind dat het contact met Stichting Milieukeur directer zou mogen zijn."

Sterk gespecialiseerd

Het aantal gewassen op het teeltbedrijf is door de jaren heen gekrompen tot één hoofdteelt en een bijteelt. Als bleekselderij niet zo'n lange groeiperiode had, was het er waarschijnlijk nog maar één. "Op deze manier kunnen we ons volledig richten op elke dag verse bleekselderij oogsten, verpakken en leveren. De arbeidsbehoefte is zo ook vrij constant. Ik zeg niet dat het altijd zo is, maar in principe reden we het met werken tussen 6:00 en 18:00 uur."

Bij slechts één teelt rijst de vraag naar vruchtwisseling. "We hebben zelf zo'n 11 hectare en de rest pachten we. Na iedere teelt zaaien we

winterrogge die zo lang mogelijk blijft staan. Dat betekent bij de vroegste teelten dat de rogge het jaar erop al verhout is, verhakseld moet worden en de meeste organische stof levert. Niet alle rogge kan zolang staan, dan volstaat klepelen. Met deze aanpak is het organische stofgehalte op onze eigen grond in de

loop der jaren zelfs met 0,5% gestegen, je merkt het ook aan de structuur en het vochthoudend vermogen van de grond. Tenslotte levert het ook nog bonuspunten op voor Milieukeur."

Ook de grondbewerking werkt positief op de vochtvoorziening. "We werken met een diep-

Bedrijfsprofiel Broflow

Broflow bestaat uit een teelt- en een verpakkingsbedrijf. In een straal van 6 kilometer rond Haarsteeg (N.-Br.) telen ze 35 hectare bleekselderij en 5 hectare vroege ijsbergsla. Deze keuze is arbeidstechnisch ingegeven, ijsbergsla is vroeger aan de oogst en biedt daardoor eerder werk. De oogst vloeit over in die van bleekselderij en de werkzaamheden op het verpakkingsbedrijf. Zo ontstaat een egale arbeidsfilm. De afzet loopt via vier groothandelsbedrijven. De beste supermarkt in groenten en

fruit van Nederland vormt een belangrijk afzetkanaal. Er zijn 18 vaste medewerkers, waarvan 3 in de teelt. In totaal zijn 40 medewerkers werkzaam in de teelt en bij het verpakken.

Het verpakkingsbedrijf verpakt de bleekselderij en ijsbergsla en verpakt daarnaast groenten en fruit van derden, zoals bospeen, Chinese kool, paksoi en radijs, maar ook citrusfruit. Het verpakkingsbedrijf voldoet aan de wereldstandaard voor voedselveiligheid BRC.

tandcultivator met daarachter een kopeg met verkruiemrollen. De grond wordt zo dieper bewortelbaar, het gros van de wortels zit tot 60 centimeter en dat maakt het gewas minder droogtegevoelig."

Aanpak onkruiden

Binnen Milieukeur is de onkruidbestrijding een knelpunt. Ondanks een zeer gerichte aanpak blijft het nodig alle plantingen één keer te wieden. "Met de toegelaten middelen ruim je straatgras niet op. Dat onkruid wiedt ook nog eens heel lastig. Vroeger hadden we Galant, dat werkte goed tegen straatgras. Zo'n soort middel hebben we hard nodig en voor een toelating zijn we ook druk in de weer geweest, maar het heeft niets opgeleverd. Bleekselderij is voor fabrikanten niet interessant en bij het Ctgb draaien de molens heel langzaam als het om toelatingen gaat die vallen onder de Regeling Uitzondering Bestrijdingsmiddelen (RUB). De middelen die we wel hebben, zijn bodemherbiciden zoals Boxer, Stomp en Centium. Boxer en Stomp werken wel op grassen, maar alleen als het net kiemt. Ben je net te laat, dan groeit het er doorheen en kun je niets meer." Om zo min mogelijk te hoeven wieden, ploegt hij de grond eerst, om vervolgens met een dieptand en kopeg de grond te bewerken. Dan bewerkt hij de bedden regelmatig met een cultivator. Vervolgens wordt in het valse zaai-bed geplant, beregend en het kiemend on-

FOTO: BROFLOW

John van den Broek koos bij Milieukeur om te beginnen voor het vergaren van pluspunten op gebied van bemesting en gewasbescherming bij zijn bleekselderij en ijsbergsla.

kruid bestreden met een (mengsel van) bodemherbicide(n). "Daar zit geen dag tussen. Gedurende de teelt schoffelen we nog een keer, maar desondanks moeten we er nog met de hand doorheen."

Registratie in Excel

Medewerker BRC en Global GAP Norbert ten Cate heeft in Excel een registratieprogramma gemaakt voor Milieukeur. Het is een indruk-

wekkend programma waarin werkelijk alles wat omtrent bemesting en gewasbescherming uitgevoerd is, overzichtelijk staat weergegeven. Het wekt bij de 'toeschouwer' echter verbazing dat Ten Cate dit geheel zelf heeft moeten ontwikkelen. "Nee, er zijn geen formats waar je gebruik van kunt maken. Je moet het echt zelf maken. Een standaard format is ook wel lastig, want geen enkele situatie is hetzelfde. Nu heb ik het helemaal kunnen toespitsen op onze situatie." Maar dan moet je toch wel heel goed thuis zijn in Excel. Ten Cate is bescheiden: "Valt wel mee." Bij navraag naar zijn achtergrond blijkt dat we hier met een doorgewinterde, zeer ervaren programmeur te maken hebben, met gedegen kennis van Excel. "De grootste moeilijkheid is dat er op één perceel bijvoorbeeld 8 of 10 plantingen staan. Bleekselderij telen gaat niet akkerbouwmatig waarbij je in één keer alles plant of zaait. Je moet dus alles per planting kunnen registreren." Daarnaast zijn er overzichten van de inkoop van kunstmest en gewasbeschermingsmiddelen, het verbruik en de voorraden. Toch blijven er nog kladblaadjes nodig ... "We zijn nog niet zover dat het verbruik op het veld automatisch wordt verwerkt. Dat noteer ik gewoon op een kladblaadje en lever dat bij Norbert in", lacht Van den Broek.

FOTO: FOTOPERSBURO BERT JANSSEN

Er blijft dus nog wat te wensen over, maar niet alles kan tegelijk ...

John van den Broek: "Milieukeur wil de flora en fauna bevorderen, maar voor BRC moeten we al het (on)gedierte juist buiten de deuren van onze verpakkingshal zien te houden."